

การแบ่งแยกระหว่างศาสนากับรัฐ

สภาแห่งรัฐซึ่งแนวทางที่เหมาะสมในการไกล่เกลี่ยประโยชน์สาธารณะระดับท้องถิ่นและกฎหมายฉบับวันที่ 9 ธันวาคม 1905 เกี่ยวกับการแบ่งแยกระหว่างศาสนากับรัฐ

ที่ประชุมแผนกคดีพิพาทของสภาแห่งรัฐได้พิพากษาคดีที่มีประเด็นคล้ายคลึงกันในเรื่องโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธาทางศาสนา พลเมืองรายหนึ่งของเทศบาลเมืองเทรลาเซ่ (Trélazé) ดำเนินเทศบาลที่เป็นเจ้าของออร์แกนโบสถ์ประจำท้องถิ่นสมาคมแห่งหนึ่งในเมืองลียงคัดค้านว่าการเทศบาลในการติดตั้งลิฟต์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าออกมหาวิทยาลัยในเมืองฟูวียแยร์ (Fourvière) การสร้างโรงฆ่าแกะในเมืองม็องส์ยังคงเป็นปัญหาโดยเฉพาะสำหรับชาวมุสลิมที่ใช้เป็นสถานที่จัดเทศกาลบูชายัญ (วันที่อับราฮัมบูชายัญบุตรชายให้แก่พระเจ้า) สภาเทศบาลเมืองมงเปลีเยร์ถูกดำเนินในกรณีใช้ห้องเอนกประสงค์เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมของชาวมุสลิม และสุดท้าย ได้มีการยื่นฟ้องคดีพิพาทต่อสภาแห่งรัฐเกี่ยวกับการทำสัญญาเช่าทางปกครองระยะยาว (เป็นเวลา 99 ปี) ระหว่างเทศมนตรีเมืองมงเทรยกับผู้รวมกลุ่มทางศาสนาเพื่อดำเนินการก่อสร้างมัสยิด ด้วยเหตุนี้ โดยหลักแล้วศาลปกครองสูงสุดจึงจำเป็นต้องออกมาแถลงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเรื่องประโยชน์สาธารณะระดับท้องถิ่นกับหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับวันที่ 9 ธันวาคม 1905

จากคำตัดสินทั้งห้าคดี สภาแห่งรัฐได้กล่าวไว้ว่าโดยอาศัยอำนาจตามตราหลักของกฎหมายดังกล่าวหน่วยงานของรัฐสามารถให้เงินช่วยเหลือเฉพาะค่าใช้จ่ายในส่วนของการปรับปรุงซ่อมแซมและการทะนุบำรุงอาคารสถานที่ที่ใช้เพื่อดำเนินกิจกรรมสาธารณะทางศาสนาซึ่งหน่วยงานของรัฐเคยใช้สถานที่นั้นเป็นที่ทำการหรือเคยเป็นผู้ครอบครองในช่วงที่มีการแยกศาสนากับรัฐ นอกจากนี้หน่วยงานของรัฐยังสามารถให้ความยินยอมเห็นชอบให้สมาคมทางวัฒนธรรมต่างๆ เข้ามาร่วมการแข่งขันการประมูลเพื่อดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ทางวัฒนธรรมได้ ในทางกลับกัน หน่วยงานของรัฐก็ถูกห้ามมิให้ช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา

ในบริบทนี้ บทเรียนสำคัญที่ได้รับจากคำตัดสินของสภาแห่งรัฐ ประการแรกก็คือโดยหลักการแล้วกฎหมายฉบับปี 1905 ห้ามมิให้ความช่วยเหลือในประกอบกิจกรรมทางศาสนาใดๆ ก็ตาม แต่โดยตัวกฎหมายเองก็ได้กำหนดไว้เป็นหลักการเกี่ยวกับข้อบัญญัติยกเว้นหรืออาจมีการนำกฎหมายอื่นที่มีข้อบัญญัติยกเว้นแบบเดียวกันมาพิจารณาร่วมด้วย อีกประการหนึ่งคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตัดสินใจหรือให้เงินช่วยเหลือโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งก่อสร้างหรือการปฏิบัติศาสนกิจ ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่น ๆ ที่จำเป็นด้วยเช่นกัน คำตัดสินทั้งห้าเรื่องนั้นก็ล้วนเป็นผลสืบเนื่องมาจากเรื่องของประโยชน์สาธารณะระดับท้องถิ่นและต้องเคารพต่อหลักความเป็นกลางเกี่ยวกับความศรัทธาทางศาสนา ตลอดจนหลักความเท่าเทียมกัน แต่ไม่ได้หมายรวมถึงเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งหมายถึงความช่วยเหลือใดๆ ก็ตามในเรื่องการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา

แปลโดยนางสาวธนาทิพย์ นนทวงศ์
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ กลุ่มงานแปล
ตรวจแก้โดยนางสาวณภัค อังควราธานัท
ผู้อำนวยการกลุ่มงานแปล
28 ธันวาคม 2554